Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergr; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o serĭŭ 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

## ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

**Nr. 243.** **Braşovŭ, Sâmbătă, 2 (14) Noemvre.** **1891.**

**Braşovŭ**, 1 Noemvre st. v.

Esemplulŭ de slăbiciune şi servilismŭ alŭ unora dintre cărturarii, carĭ stau în fruntea trebilorŭ nóstre şcolare şi bisericescĭ, lucru firescŭ, că nu póte sĕ nu aibă tristulŭ sĕu efectŭ şi asupra celorŭ mai micĭ.

Ni-o dovedescŭ acéstа într'unŭ modŭ destulŭ de durerosŭ câteva casurĭ îngrijitóre, ce s'au ivitŭ în timpulŭ din urmă în sînulŭ învĕţătorilorŭ noştri.

Unulŭ dintre aceste casurĭ, ce tocmai acum ni-se aduce la cunoscinţă, s'a ivitŭ nu de multŭ în părţile Sĕlagiului, unde ni-se raportéză, că vre-o şése învĕţătorĭ românĭ gr. cat. din jurulŭ Crasnei au fostŭ premiaţĭ cu câte 30 fl. fiă-care pentru *progresulŭ făcutŭ în limba maghiară.* Corespondentulŭ nu ne scie spune cu siguranţă, din ce fondurĭ de maghiarisare se vorŭ fi distribuitŭ aceste premii între învĕţătorii românĭ, dér presupune, că ele vorŭ fi fostŭ distribuite din fondulŭ societăţii de maghiarisare „Vesselényi" din Zelau.

Orĭ cum ar fi şi orĭ din ce fondurĭ ar proveni aceste darurĭ danaice, ele suntŭ unŭ mijlocŭ de corupţiune în favorulŭ maghiarisării, în ale cărei curse vedemŭ, că au începutŭ sĕ alunece subalternii celorŭ ce mai ierĭ, alaltăerĭ sub firma „urbanităţii" proclamau cultulŭ maghiarisatorului Schlauch.

Unŭ casŭ de precedenţă dintre cele mai îngrijitóre este şi înscrierea mai multorŭ învĕţătorĭ românĭ din comitatulŭ Aradului între membrii reuniunei învĕţătorilorŭ maghiarĭ.

Nu este greu de a afla, că aceste pornirĭ primejdióse, ivite în sînulŭ învĕţătorilorŭ noştri confesionalĭ, suntŭ urmarea slăbiciunilorŭ mai marilorŭ lorŭ.

Pe câtŭ timpŭ între cei ce conducŭ destinele aşeḑămintelorŭ nóstre şcolare şi bisericescĭ se află individĭ, carĭ compromitŭ causa solidarităţii naţionale prin totŭ feliulŭ de înjosirĭ nedemne şi slugarnice; pe câtŭ timpŭ înşişĭ superiorii nemijlocitĭ ai învĕţătorilorŭ noştri confesionalĭ vĕnéză după graţii, premergêndŭ cu cele mai fatale esemple de slugărnicia: pe câtŭ timpŭ, ḑicemŭ, se ivescŭ astfeliu de abnormităţĭ condamnabile între conducĕtorii afacerilorŭ nóstre şcolare şi bisericescĭ, de o disciplinare a inferiorilorŭ nicĭ vorbă nu póte fi, ér urmările triste ale acestei nedesciplinărĭ ni-le arată în modŭ destulŭ de durerosŭ cele ce se petrecŭ astăḑĭ cu şcólele slovace din Ungaria.

E timpulŭ supremŭ, ca superiorii mijlocitĭ şi nemijlocitĭ ai şcólelorŭ nóstre confesionale sĕ se reculégă. Ei pórtă responsabilitatea pentru primejdiósele aparițiunĭ de felulŭ celorŭ de mai susŭ, cărora trebue fără întârḑiare sĕ li-se pună stavilă.

Acésta o pretinde interesulŭ nostru naţionalŭ, o pretinde causa disciplinei şi a solidarităţii nóstre naţionale. De nu vomŭ apĕra şi cinsti din tóte puterile nóstre acéstă causă sfântă a nóstră, vomŭ uşura numai planurile de cutropire ale duşmanilorŭ limbei şi naţionalităţii nóstre şi vomŭ pregăti calea desbinărilorŭ şi a anarchiei în sînulŭ nostru, de carĭ sĕ ne ferésca Dumneḑeu!

## CRONICA POLITICĂ.

— 1 (13) Novembre.

— Ḑiarulŭ „Neue Freie Presse" primesce din Bucurescĭ următórea telegramă cu privire la **crisa ministerială**: Primarulŭ Pache *Protopoposcu* a refusatŭ sĕ între în cabinetŭ. Propunerea ministrului *Vernescu*, că în loculŭ lui *Exarcu* şi *Isvoranu*, sĕ între, cunoscutulŭ inimicŭ alŭ triplei alianţe, *Blaremberg* şi Aristide *Pascal*, a împedecatŭ orĭ-ce înţelegere cu Alexandru *Lahovary*. *Dimisiunea ministerului e probabilă.*

— Ḑiarulŭ „Národni Listy" publică scrisórea, ce a primit'o deputatulŭ Cehilorŭ tinerĭ **Dr. Vaşaty** din partea deputatului francesŭ **Millevoye.** Epistola e următórea: „Toţĭ patrioţii francesĭ urmărescŭ emoţionaţĭ lupta démnă de admiratŭ, ce o purtaţĭ în parlamentŭ pentru drepturile poporului vostru şi ale patriei vóstre. O causă care stêrnesce o astfelŭ de însufleţire şi unŭ astfelŭ de zelŭ, e sigură de judecata publicului şi e sigură chiar şi de *victoriă, care va fi sĕrbătorită în Francia cu entusiasmŭ.* Noi vomŭ privi în acéstă victoriă şi unŭ scut pentru esistenţă şi mai departe şi pentru viitorulŭ Austriei, căcĭ nu e basă mai solidă decâtŭ aceea, care e întemeiată pe adevĕrulŭ istoriei şi pe dreptatea între naţiunĭ. Noi Francesii nu putemŭ privi nepăsătorĭ la aceea ce-i ridică pe alţii şi dă naţiunilorŭ libera consciinţă de sine. Cuvintelorŭ de libertate, ce ni le-aţĭ anunţatŭ nouĕ în parlamentŭ, vomŭ urma şi noi cu dorŭ şi bucuriă; ele ne ridică şi inima nóstră. Cum amŭ pute noi uita vre-odată, că'ni s'a răpitŭ o parte a patriei nóstre, şi mii de fraţĭ de ai noştri se află în solăviă! Voi aţĭ avutŭ curagiulŭ sĕ strigaţĭ deputaţilorŭ de pe tribuna parlamentului acele sfinte cuvinte: *„Alsaţia şi Lotaringia"* cum aţĭ condamnatŭ acea politică, care are de scopŭ sĕ aducă la cale o alianţă, care-i va procura Germaniei hegemonia şi 'i se va oferi ocasiunea sĕ se bucure de prada câştigată. Acestea suntŭ dovedĭ de amiciţiă, carĭ totdéuna ne vorŭ mişca sentimentele de cea mai înaltă recunoscinţă faţă de voi. Fii asiguratŭ, stimatulŭ meu domnŭ deputatŭ, de înalta mea stimă şi devotamentŭ."

## Delegaţiunile la monarchŭ.

In 11 Noemvre a primitŭ Majestatea Sa monarchulŭ delegaţiunile austro-ungare. Către 11 óre a. m. plecă delegaţiunea ungară la palatulŭ imperialŭ, unde se aflau într'aceea deja miniştrii comunĭ, ministrulŭ preşedinte unguresсŭ, şi căpitanii gardelorŭ. Nu multŭ după aceea întră Majestatea Sa în sala de audienţă, urmatŭ de adjutantulŭ generalŭ, şi de adjutanţii de serviciu. Intr'aceea adresă preşedintele delegaţiunei ungare, contele *Zichy* o alocuţiune, din care estragemŭ următórele:

Contele Zichy spune că delegaţiunea a venitŭ ca sĕ aducă la piciórele tronului espresiunile de neclătita fidelitate, şi de alipire către Majestatea Sa. Apoi accentuă că înţelepciunei de guvernare a Majestăţii Sale i-a succesŭ, ca sĕ aplaneze contrastele isvorîte din înţelegerea diferită a intereselorŭ, aşa încâtŭ nu s'au ivitŭ mai pronunţate în raporturile internaţionale.

Vorbindŭ apoi despre politica esternă ḑise că Majestatea Sa a sciutŭ sĕ ţină relaţiunĭ amicale cu tóte marile puterĭ şi totdeodată nu a perdutŭ din vedere desvoltarea monarchiei nóstre. Apoi ḑise, că delegaţiunea primesce liniştită nisuinţa pentru întărirea armatei, care este o garanţiă a păcei. Apoi accentuă echilibrarea financelorŭ şi în fine dori că o aureolă de gloriă sĕ încunjure persóna Majestăţei Sale. (Aplause prelungite şi entusiaste.)

Majestatea Sa rĕspunse:

Pentru asigurarea de devotamentŭ fidelŭ, pe care tocmai acum aţĭ esprimat'o, vĕ spunŭ cea mai cordială mulţămită. Cu satisfacţiune potŭ sĕ ḑicŭ, că noi stămŭ în relaţiunĭ de totŭ amicale cu tóte puterile fără escepţiune. In deplină consonanţă cu aliaţii noştri, vĕdŭ eu în susţinerea păcei europene garanţia cea mai asigurată pentru fericirea şi prosperarea popórelorŭ. Guvernulŭ meu nu perde acestŭ scopŭ din vedere şi pe lângă aceea ne sosescŭ nouĕ şi dela tóte cabinetele asigurărĭ de asemenea nisuinţe de pace. Ce e dreptŭ acésta până acum nu a dusŭ acolo, ca sĕ delăture pericolele situaţiunei politice din Europa séu sĕ pună capĕtŭ pregătirilorŭ generale militare; deórece însĕ necesitatea păcei se manifestă generalŭ şi unanimŭ, nu apare eschisă speranţa pentru ajungerea finală a acestui scopŭ. Fiă-mĭ datŭ,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(3)

### Cerşitórea dela Ponts des Arts.

Novelă de **Vilhelm Hauff**; trad. de *Cornel Scurtu.*

„De multŭ," începù Don Pedro, „de multŭ aşĭ fi vorbitŭ aşa de intimŭ cu D-ta, Don Fröbenio, décă nu respectezĭ puţinŭ încrederea mea. Veḑĭ, când ne amŭ întêlnitŭ adese-orĭ la amézĭ înaintea chipului Laurei, te-amŭ privitŭ cu atenţiune când stai aşa de gânditorŭ şi értă-mĭ, décă ochii mei bĕtrânĭ au observatŭ, că acestŭ tablou are pentru D-ta unŭ interesŭ mai mare, şi o însemnătate mai profunda, decâtŭ cum mi-ai mărturisitŭ până acum."

Fröben se înroşi; betrânulŭ îlŭ privea atâtŭ de pĕtrundĕtorŭ, ca şi când ar fi voitŭ sĕ cetéscă în fundulŭ sufletului sĕu.

— „E adevĕratŭ", rĕspunse elŭ, „că acestŭ tablou are o profundă însemnătate pentru mine, şi d-ta ai vĕḑutŭ bine când ai creḑutŭ, că nu *opera de artă* e aceea, ce mĕ intereséză, ci *obiectulŭ* tabloului. Ah, îmĭ aducŭ aminte de momentulŭ celŭ mai ciudatŭ, dér şi celŭ mai fericitŭ alŭ vieţii mele! Vei surîde, când îţĭ voiu spune, că odată am vĕḑutŭ o fată, care avea o asĕmĕnare amăgitóre cu acestŭ tablou. O singură dată am vĕḑut'o mai multŭ nu, şi de aceea suntŭ fericitŭ, că celŭ puţinŭ potŭ vedea trăsurile ei frumóse în tabloulŭ acesta."

— „O, Dumneḑeule, aşa s'a întêmplatŭ şi cu mine!" esclamà Don Pedro.

— „Dér totuşĭ vei rîde", continuà Fröben „când îţĭ voi mărturisi, că potŭ sĕ vorbescŭ numai despre o parte a feţei acestei dame. Nu sciu, e blondă séu brunetă, e fruntea ei înaltă séu mică, suntŭ ochii ei albaştri séu negri, nu sciu. Dér nasulŭ acesta finŭ, acéstă gură plăcută, aceştĭ obrajĭ delicaţĭ, acéstă bărbiă móle, le găsescĭ în acestŭ chipŭ, ca şi când ar fii vii!"

— „Ciudatŭ! Şi aceste forme, carĭ obicĭnuescŭ a se întipări mai puţinŭ în memoriă, decâtŭ ochii, fruntea şi pĕrulŭ, aceste sĕ-ţĭ fi rĕmasŭ după ce le-ai vĕḑutŭ odată, atâtŭ de viu imprimate în sufletulŭ D-tale?"

— „O, Don Pedro!" ḑise tînérulŭ mişcatŭ. „o gură, pe care ai sărutat'o odată, o aşa gură nu o uiţĭ atâtŭ de lesne. Totuşĭ îţĭ voiu povesti cum a fostŭ."

— „Stai, nicĭ o vorbă", îlŭ întrerupse Spaniolulŭ: „ai trebui sĕ mĕ ţinĭ de prea rĕu educatŭ, décă aşĭ voi sĕ smulg secretulŭ unui cavalerŭ mai înainte de a îlŭ fi datŭ alŭ meu ca zălogŭ. Iţĭ voiŭ povesti despre dama, pe care am recunoscut'o în acelŭ tablou ciudatŭ, şi apoi, décă mĕ vei ţinè demnŭ de încrederea d-tale, atuncĭ mĕ vei rĕsplăti cu povestirea d-tale.... Dér d-ta nu beai de locŭ, e vinŭ veritabilŭ spaniolŭ şi trebue sĕ beai, décă voescĭ sĕ cercetezĭ împreună cu mine Valencia."

Ei beură din spumĕgătorulŭ vinŭ de Ximenes şi bĕtrânulŭ începù:

6.

„Sennor, suntŭ născutŭ în Granada. Tatălŭ meu comandase unŭ regimentŭ, elŭ şi mama mea se trăgeau din cea mai vechiă familiă a acestui regatŭ. Am fostŭ crescutŭ în legea creştinéscă şi în tóte şciinţele, carĭ suntŭ podóba unui nobilŭ, şi tatălŭ meu, când eramŭ de douĕ-ḑecĭ de anĭ şi sdravĕnŭ la trupŭ, mĕ destinà pentru cariera militară. Dér elŭ era unŭ omŭ severŭ, fără consideraţiune în serviciu şi se temea, că tandreţa mamei mele faţă de mine de multe-orĭ îlŭ va împedeca sĕ mĕ silécsă sĕ-mĭ facŭ cum se cuvine datoria, elŭ hotărî sĕ mĕ trimită la unŭ altŭ regimentŭ, şi alegerea sa căḑù pe Pampeluna, unde comanda unchiulŭ meu. Acolo am învĕţatŭ cu îngrijire şi acurateţă serviciulŭ şi în decursŭ de ḑece anĭ de ḑile ajunsei căpitanŭ. Când eramŭ de trei-ḑecĭ de anĭ, unchiulŭ meu fù transferatŭ la Valencia. Elŭ avea influinţă şi sciù sĕ aducă lucrurile acolo, încâtŭ eu după o jumĕtate de anŭ îlŭ urmai în calitate de adjutantŭ. Când sosìi însĕ în Valencia, se schimbară multe în casa unchiului meu, — încă din Pampeluna devenise vĕduvŭ. In Valencia cunoscù o vĕduvă bogată şi cu câteva sĕptămânĭ mai înainte de a sosi la dênsulŭ, o şi luà în căsĕtoriă. Iţĭ poţĭ închipuì, ce surprinsŭ am fostŭ, când îmĭ presentà o damă cam bĕtrână, numindu-o soţia sa; dér surprinderea

sĕ potŭ anunța popórelorŭ mele vestea îmbucurătóre, că grijile și sarcinele actuale a păcei amenințate, și-au ajunsŭ sferșitulŭ!

Proiectele predate D-Vóstrĕ pentru tractarea conformŭ constituțiunei, dau dovadă despre aceea, că guvernele mele cu cea mai mare conscențiositate au luatŭ în considerațiune situațiunea financiară a monarchiei și în preliminarele pentru armata activă și pentru mariná, s'au țĕrmuritŭ pentru anulŭ viitorŭ la necesitățile urgente, ce nu se potŭ amâna, la ceea ce au trebuitŭ sĕ fiă amânate cerințele importante ale conducerei armatei.

In Bosnia și Herțegovina se arată în tóte ramurile vieții economice o desvoltare progresivă treptată. Venitele proprii ale acestorŭ țĕrĭ vorŭ ajunge și în anulŭ viitorŭ pentru acoperirea deplină a cheltuielelorŭ de administrațiune.

Convinsŭ, că D-Vóstră ve-țĭ aduce problemei D-Vóstrĕ o pĕtrundere deplină și devotamentŭ, dorescŭ activităței D-Vóstră unŭ succesŭ prosperŭ și din inimă Vĕ ḑicŭ: bine ațĭ venitŭ. (Insuflețite și prelungite strigăte de Eljen.)

Majestatea Sa conversă apoi cu mai mulțĭ delegațĭ, între carĭ cu contele Zichy, Erdödy, Tisza, Apponyi etc.

Delegațiunea austriacă a fostŭ primită la óră 1. Președintele acesteia principele de *Schönburg-Hartenstein* adresă o alocuțiune Majestății Sale, în care și dênsulŭ accentuă că delegațiunea austriacă va încuviința creditele militaare, carĭ suntŭ necesare pentru întărirea monarchiei. Apoi ḑise între altele:

Décă noi delegații, suntemŭ pătrunșĭ de consciințele seriosității timpurilorŭ actuale, apoi scimŭ toțĭ sĕ prețuimŭ adevĕrata binecuvêntare pentru imperiu, care ḑace într'acolo, că tóte poporațiunile nóstre suntŭ cuprinse de o sinceră și intimă alipire, iubire și venerațiune față de persóna Majestății Vóstre. Rugămŭ decĭ pe atotputerniculŭ Dumneḑeu sĕ binecuvinte pe Majestatea Vóstră și sĕ țină pe Majestatea Vóstră pentru monarchiă!"

Majestatea Sa conversă apoi cu deputatuiŭ Cehilorŭ bĕtrânĭ, Dr. Demel, Dr. Pollak și Dr. Dostal. Venindŭ vorba despre raporturile naționale din Boemia, Majestatea Sa ḑise către Dr. Pollak: „Causa acésta trebue sĕ fiă prelucrată. Se va dovedi, că Cehii tinerĭ lucră numai cu frase". După o altă versiune se ḑice, că Majestatea Sa a ḑisŭ: Credŭ că ideia uneĭ ințelegerĭ naționale în Boemia trebue sĕ se realiseze în contra tuturorŭ pedecilorŭ. Cu frase nu se face nimicŭ!"

## SCIRILE ḐILEI.

— 1 (13) Novembre.

**Asociațiunea studențilorŭ germanĭ din Greifswald**, după cum cetimŭ în „Timpulŭ", la apelulŭ făcutŭ de studenții români de a coopera împreună în favorulŭ Românilorŭ din Transilvania și Ungaria, a trimisŭ ca rĕspunsŭ studențilorŭ români o scrisóre de fórte simpatică aprobare.

* * *

**Ca la noi la nimenea.** Cea mai fanatică societate de maghiarisare, din câte s'a înființatŭ până acum, este fără îndoélă societatea „Magyar Egyesület", ce eși din găóce de curêndŭ în Budapesta și alŭ căreia scopŭ, precum scimŭ, este huiduirea a totŭ ce nu-i maghiarŭ. Numai câteva sĕptĕmânĭ suntŭ, de când s'a ivitŭ acestŭ monstruosŭ fĕtŭ alŭ netoleranței naționale unguresci, și după cum aflămŭ acum din foile unguresci, ministrulŭ ungurescŭ de interne sub Nr. 81,287 s'a și grăbitŭ a aproba statutele acestei fanatice reuniunĭ, pe câtă vreme după o șicanare de șése anĭ de ḑile, acelașĭ ministru ungurescŭ și în acelașĭ timpŭ, a aflatŭ de bine a *refusa aprobarea statutelorŭ nevinovatei reuniunĭ a femeilorŭ române din comitatulŭ Sătmarului.* — Acésta este față cu noi dreptatea ungurésca!

* * *

**Maghiarisarea între Slovacĭ.** In adunarea de tómnă a comitatului Gomorŭ, spunŭ foile unguresci, că au fostŭ distinșĭ 7 învĕțătorŭ, carĭ și-au câștigatŭ unŭ „meritŭ" deosebitŭ întru propunerea și propagarea limbei maghiare. Elevii slovacĭ ai acestorŭ învĕțătorĭ, cărora li-s'a făcutŭ distincțiunea, nu numai că învață tóte studiile în limba maghiară, — dér ḑicŭ foile unguresci — chiar și pe stradă, în școlă și în petrecerile lorŭ vorbescŭ între sine unguresce. — Nisuința maghiarisatorilorŭ, de a corumpe pe învĕțătorii confesionalĭ dela școlele nemaghiare, a luatŭ întinderĭ îngrijitóre și ne atingŭ și pe noi în modŭ directŭ.

* * *

**Tĕrgulŭ de vite din Constanța.** „Naționalulŭ" scrie: In urma rĕsboiului vamalŭ între România și Austro-Ungaria, importulŭ vitelorŭ nóstre marĭ în imperiulŭ vecinŭ fiindŭ opritŭ, a trebuitŭ ne apăratŭ sĕ ne gândimŭ mai multŭ la altă cale decâtŭ cea a uscatului, mai largă, mai eftină și totdéuna deschisă, calea mărilorŭ. In acelașŭ timpŭ, trebuia căutatŭ mijloculŭ pentru a înlesni transacțiunile între comercianții noștri de vite și comercianții strĕinĭ. Unŭ începutŭ bunŭ se va face în acéstă privință prin deschiderea tĕrgului sĕptĕmânalŭ de vite în Anadolkioi (lângă Constanța), care va avé locŭ în prima Duminecă a lunei Noemvre. Strĕinătatea, aflândŭ, că póte găsi în acestŭ tĕrgŭ vite bune, exportulŭ de vite va lua unŭ avêntŭ puternicŭ. Comercianții de vite vorŭ fi în chipulŭ acesta încuragiațĭ și se vorŭ grăbi a duce vite și a face transacțiunĭ în acestŭ tĕrgŭ, unde au tóte înlesnirile și unde potŭ căpăta și banĭ, décă depositéză vitele. Deschiderea tĕrgului sĕptĕmânalŭ din Anadolkioi va aduce marĭ folóse comerciului de vite.

* * *

**Eclipsă de lună.** La 3 (15) Novembre Europa întrégă va asista, — décă starea cerului va permite, — la o eclipsă totală de lună. Satelitulŭ nostru va intra în penumbră, Duminecă 3 Noemvre pe la 10 óre séra, ér în umbră pe la 11. Eclipsa totală va dura mai bine de o óră.

* * *

**O nouă mină de aurŭ în Ardealŭ.** In mina dela Musarĭ lângă Abrudŭ s'a descoperitŭ o bogată mină de aurŭ. Intr'o ḑi s'a scosŭ 100 chilograme de aurŭ curatŭ.

* * *

**Oi în Dunăre.** — Gazeta dobrogénă „*Dunărea de josŭ*" spune, că dĕunăḑĭ Dunărea din fața Isaccei era plină cu stârvurĭ de oi. Până acum căpitănia portului a scosŭ 438 de oi mórte. Se crede, că crivĕțulŭ le-a năpustitŭ în Dunăre. Se scie, că crivĕțulŭ nu rarŭ împinge óia în Dunăre și este destulŭ sĕ între una, ca sĕ se piardă totŭ cârdulŭ. Se crede, că oile înecate suntŭ din Basarabia. Pentru peile acestorŭ oi s'a oferitŭ 600 de lei de unŭ negustorŭ din Isaccea.

* * *

**Ludovicŭ Lucian Bonaporte**, celŭ din urmă fiiu alŭ lui Lucian, fratele lui Napoleonŭ I celŭ mare, a muritŭ ḑilele aceste în Italia. Elŭ s'a născutŭ la 1813; cu predilecțiune s'a ocupatŭ cu sciințele chemice. Cu politica nu s'a ocupatŭ nicĭ odată, deși la 1852, sub imperiu a fostŭ alesŭ senatorŭ.

* * *

**Menotti Garibaldi**, a publicatŭ unŭ manifestŭ, prin care se convócă în Milanŭ o adunare a partidei radicale pe Dumineca viitóre, în care se va protesta în contra articolului primŭ din constituțiune și în contra legei de garanțiă.

* * *

**O furtună teribilă** a bântuitŭ provincia și orașulŭ Cadix. Șesulŭ întregŭ e pustiitŭ, unŭ podŭ a fostŭ ruptŭ, o mulțime de vite s'au înecatŭ. Legăturile cu celelalte provincii suntŭ întrerupte.

**Corbŭ albŭ.** Secțiunea ornitologică a museului ungurescŭ din Budapesta s'a îmulțitŭ ḑilele acestea cu unŭ corbŭ albŭ, alŭ căruia proprietarŭ ar fi voitŭ bucurosŭ sĕ-lŭ vêndă museului pentru prețulŭ de 500 fl., dér fiindcă nu căpĕtă tocmai atâta, ilŭ dete în cele din urmă pentru 60 florinĭ.

## Discursulŭ lui Salisbury.

Indată după vorbirea ministrului-președinte italianŭ *di Rudini,* a ținutŭ unŭ discursŭ și lordulŭ *Salisbury,* ministrulŭ-președinte alŭ Angliei, cu ocasiunea unui banchetŭ datŭ de lord-primarulŭ Londrei. Etă în resumatŭ cuprinsulŭ discursului lui Salisbury:

In privința politicei irlandeze, lordulŭ Salisbury a accentuatŭ, că resultatele ei au fostŭ satisfăcĕtóre.

In ce privesce Egiptulŭ, politica guvernului rĕmâne aceiașĭ, care a fostŭ și până aḑĭ. Ministrii-președințĭ au făcutŭ nisce declarații și preḑicerĭ neoportune în privința Egiptului. Cuvintele proprii ale d-lui de Salisbury au fostŭ, după acésta:

„Noi nu ne gândimŭ a părăsi sarcina ce ne-amŭ luatŭ asupra-ne; nu este greșéla nóstră, décă am fostŭ singurĭ sĕ sacrificămŭ sângele și banii noștri pentru liberarea Egiptului; acuma când unŭ mare resultatŭ este în vedere, nu putem lăsa acéstă țéră sĕ cadă din nou în anarchiă.

Nu voimŭ sĕ rupemŭ legăturile carĭ alipescŭ Egiptulŭ de Turcia, ci din contră sĕ ținemŭ acéstă provinciă în situațiunea creată de tractate și de firmane, dorimŭ de asemenea ca ea sĕ fiă, în acéstă situațiune, destulŭ de tare pentru a respinge ea însășĭ orĭ-ce atacŭ exteriorŭ și tóte disordinele din interiorŭ; trebue unŭ óre-care timpŭ pentru a obține acestŭ resultatŭ; până atuncĭ Englitera, putere amică trebue sĕ o garanteze contra unei recăderĭ.

„Numai o stabilitate mai mare va pune Egiptulŭ în stare de a ținé peptŭ cu dificultățile, la carĭ este expusŭ prin situațiunea sa interióră",

„Poporulŭ englezŭ mândru de succesele, pe carĭ le-a obținutŭ, nu se va lăsa nicĭ-odată de a urmări scopulŭ ce și-l'a propusŭ".

In ce privesce situația européná, d. Salisbury a ḑisŭ, că actualmente nu este nicĭ celŭ mai micŭ norŭ, care sĕ întunece orisontulŭ. Pacea nu este amenințată. In loculŭ resbelului, suntŭ concursurile industriale și tractatele de comerciu carĭ ocupă diplomația.

In astfelŭ de luptă, Englitera are multe șanse. Contrarŭ Americei, Englitera va menține libertatea comerciului.

---

mea crescŭ și mai tare și mĕ bucurai, când îmĭ aduse înainte o fată frumósă ca ḑiua, și o numi fiica sa Laura, verișóra mea. Până în ḑiua aceea nu iubisemŭ și de aceea cameraḑii mei mĕ numiră Pedro el pedro (Pedro celŭ de pétră); dér pétra acésta se topi, ca și céra, înaintea privirilorŭ Laurei.

„Ai vĕḑut'o, Don Frŏbenio; acelŭ tablou reproduce fidelŭ trăsurile ei; artistulŭ, care a zugrăvit'o, a făcutŭ o operă perfectă. Ah, tocmai așa ca în tablou purta cu falǎ pălăria ei cu pénă, și când privea cu ochii ei negrii printre genele cele lungĭ, se părea, că se deschidŭ porțile cerului și unŭ ângerŭ strălucitorŭ se uită zimbindŭ pe pĕmêntŭ."

„Amorulŭ meu, senuor, era veselŭ; puteamŭ fi în fiă-care ḑi lângă ea; acele stavile, carĭ despartŭ de regulă în patria mea pe amanțĭ și facŭ iubirea durerósă, timidă și tristă, acele stavile pe noi nu ne despărțeau. Și când priviam în viitorŭ, ce surîḑĕtorŭ îmĭ apărea! Unchiulŭ meu mĕ iubea ca pe copilulŭ sĕu și, décă ilŭ înțelesei bine, nu-i părea rĕu, că umblu după fiica sa; nicĭ din partea tatălui meu nu mĕ așteptamŭ la nicĭ o pedecă, căcĭ Laura îșĭ trăgea originea dintr'unŭ sânge nobilŭ și averea mamei sale era cunoscută."

Câtŭ de puternicŭ era amorulŭ meu, poțĭ sĕ veḑĭ și de acolo, că iubiam fără durere și amărăciune. Căcĭ de obiceiu se nasce amorulŭ dintr'o amărăciune plăcută, care póte nicĭ iubitei nu i-a fostŭ neplăcută; după cum foculŭ se strecóră pe sub coperișŭ, și fără de veste reținută de unŭ zidŭ, cade asupra casei mistuind'o cu flacările sale și apoi părăsindŭ se ridică spre cerŭ, așa e și cu amorulŭ. Inclinarea cea mai mică cresce. Pedecile, ce parŭ neînvincibile, te împintenéză; credĭ că simțĭ o văpae, care se póte răci numai în brațele amantei. Vorbescĭ cu ea printre zăbrele, 'i trimițĭ epistole prin cameriera ei, în visŭ, orĭ fiindŭ deșteptŭ, îi zugrăvescĭ chipulŭ ei și încă într'unŭ modŭ drăgălașŭ, — fiind că până acum n'ai vĕḑut'o, decâtŭ cu vĕlulŭ și mantaua, ce o învĕluia. In fine fiă prin violență, fiă prin forță, cadŭ stavilele. Alergĭ într'acolo, o ducĭ pe cucerita în biserică și — apoi te uițĭ mai cu de-n-mĕrutulŭ asupra odorului. Precum pe livada cea frumósă, care nu e altŭ ceva decâtŭ unŭ covorŭ așternutŭ, este unŭ locŭ mocirlosŭ, credêndŭ că calcĭ pe pĕmêntŭ tare, ți-se cufundă piciórele și din adêncime isvoresce apă; așa e și aicĭ. In fiă-care momentŭ se ivesce la femeia ta câte unŭ caprițiu, în fiă-care ḑi doresce voalurĭ și mantale nouĕ, după pofta inimei ei, și în fine ai sta mai bine la zăbrele, sĕ cânțĭ cântece jalnice de amorŭ, decâtŭ sĕ te reîntorcĭ érășĭ."

7.

— „Pe Dumneḑeulŭ meu, d-ta eștĭ unŭ criticŭ asprŭ", rĕspunse Frŏben rîḑindu-se. „In ceea ce ḑicĭ d ta zace, ceva adevĕrŭ, dér óre așa sĕ fiă? Nu, atuncĭ acea schinteiă divină, care aprinde inima, acelŭ momentŭ fericitŭ, când ajunge o jumĕtate de minută pentru înțelegere, ar trebui sĕ mințéscă, și eu totușĭ credŭ în acea origine cerécă. O mie mi-a mersŭ dóră mai bine?"

— „Ințelegŭ ceea ce voescĭ sĕ ḑicĭ", ḑise Don Pedro; „momentulŭ acela este cerescŭ și sublimŭ, dér adese-orĭ se basézŭ pe o amăgire amară. Ascultă mai departe."

„Pe mine nu mĕ necăjia, nu mĕ împedeca nicĭ o stavilă, și cu tóte acestea iubiam așa de cu focŭ, ca orĭ ce cavalerŭ din Spania. Singura pedecă putea fi inima Laurei — dér ochii ei adeseorĭ îmĭ mărturisise, că întîmpină cu plăcere pe ai mei. Tóte acele dovedĭ nicĭ de tandrețǎ, carĭ se află într'o asemenea stare, le primea donna Laura cu bunĕtate, și după unŭ pătrarŭ de anŭ îmĭ permiseiu sĕ-i mărturisescŭ amorulŭ meu. Părinții observassră încă de multŭ acésta; unchiulŭ meu își dete învoirea și ḑise, că elŭ a cerutŭ dela regele pentru mine brevetulŭ de maiorŭ, pentru serviciile bune, ce le-am făcutŭ. Cu scirea avansărei mele, aveam sĕ-mĭ descoperŭ tătâne-meu amorulŭ și sĕ-lŭ rogŭ pentru învoirea sa. Am juratŭ s'o facŭ acésta; o, de ce am făcut'o! Nu trebue sĕ credemŭ, că se află unŭ demonŭ îndĕrĕtulŭ nostru, care ne dă fericirea ca pe o jucăriă frumósă, și apoi fără de veste o sfarîmă?"

## Corespondența „Gaz. Trans.“

Sibiiu, 11 Noemvre 1891.

*(Noluŭ Seminarŭ evangelicŭ din Sibiiu).* Este acreditată părerea generală, că poporulŭ săsescŭ e fórte târdiu în lucrările sale, elŭ precumpănesce bine înainte de a face ceva și numai după-ce și-a formatŭ pe deplinŭ convingerea, că ar fi bine astfelŭ, pornesce la lucru. Sașii cei „circumspecti et prudenti“ arătară și de astădată, că nu se abatŭ dela maxima lor de viéță. Și nu sciu altădată, dér acum o brodiră bine, căcĭ opera lor eșĭ minunatŭ. Vréu să dicŭ, că noulŭ Seminarŭ corăspurde atâtŭ în cele esterne, câtŭ și în cele interne pe deplinŭ scopului unui seminarŭ și în câtŭ privesce aranjamentulŭ, sĕ apropiă de cele dintâiu seminare din Germania, spre pildă cum e celŭ din *Weimar.*

Internatulŭ acesta e situatŭ lângă grădina fericitului metropolitŭ Șaguna, nu la margine ci în mijlocŭ, cu o privelisce încântătóre. Loculŭ din jurulŭ lui, care acumŭ e pe cale de a se regula, are sĕ fiă o grădină drăgălașă. Edificiulŭ este cu unŭ singurŭ etagiu, dér e astfelŭ întogmitŭ, încâtŭ în elŭ se află sală de prelegerĭ, sală pentru petrecere și dormitŭ, o sală mare pentru festivitățĭ, o sală pentru spălatŭ deosebitŭ, sală pentru bibliotecă, pentru desemnŭ, pentru musică, direcțiune, corp didacticŭ, scalde, școlă practică etc.

In sala cea mare suntŭ atârnate tăblițe cu sentințe morale, tablourĭ, carĭ represintă bărbațĭ de școlă ca *Amos Comenius, Pestalozzi, August Herman Franke,* fundatorulŭ grandiosului institutŭ din Halle, ómenĭ renumițĭ de ai lorŭ de biserică.

Salele de durmitŭ și de petrecere peste di suntŭ arangiate cu unŭ gustŭ deosebitŭ, avêndŭ în mijlocŭ o masă de ocupațiune, unŭ dulapŭ numerotatŭ și d'asupra aceluia, dulapŭ pentru biblioteca respectivului proprietarŭ alŭ dulapului de josŭ. Salele de prelegere arangiate după celŭ mai nou sistemŭ. Laboratorŭ fisicŭ și chemicŭ după cea mai nouă metodă. Sala pentru colecțiunĭ și materiale de intuiția. De-asemenea sală pentru bioliotecă, simplu arangiată, dér cu gustŭ. Apoi refectoriu și bucătăriă.

Sala pentru spălatŭ este o raritate, ce mie specialŭ nu mi-s'a datu sĕ potŭ vedé. Ambitele suntŭ pline cu tipurĭ de intuițiă; din istoriă, geografiă, etnografiă, istoria patriei etc.

Étă aci unŭ tablou alŭ părții esterne din numitulŭ nou Seminarŭ.

Despre partea internă încă nu ne putemŭ de locŭ îndoi, cândŭ cugetămŭ, că aicĭ suntŭ angajate patru puterĭ didactice dintre cele mai escelente, carĭ sĕ bucură de unŭ renume, chiar și în învĕțata școlă din Germania.

Sĕ revenimŭ acum la descrierea festivităţiĭ sfințirei acestei zidirĭ pompóse și sĕ spunemŭ, că precum cere decorulŭ unui astfelŭ de actŭ, dela întrare și până în mijloculŭ acestei zidirĭ, era înfrumsețatŭ cu verdețurĭ, simbolulŭ bucuriei.

Inaintea zidirei era și o tribună, de pe care neobositulŭ episcopŭ săsescŭ *Dr. Teutsch* a ținutŭ o vorbire de bineventare, în spiritŭ religiosŭ-moralŭ-educativŭ. Pe treptele, ce conducŭ în primulŭ etagiu, era o tăbliță, mi-se pare cu inscripția *„Gott helfe“*, ér în sală o catedră, de pe care avea sĕ se țină cuvêntulŭ de inaugurare. Acela s'a rostitŭ de directorulŭ seminarului, *Dr. Teutsch,* fiiulŭ episcopului, și a continuatŭ cam următorulŭ șirŭ de idei: „Vĕ bineventezŭ în numele seminarului, în numele poporului, pentru care s'a creatŭ acéstă instituțiune. Căcĭ dóră acestui iubitŭ poporŭ săsescŭ vremŭ noi sĕ-i dămŭ fii crescuțĭ, carĭ sĕ-lŭ crescă și pe elŭ. La o astfelŭ de crescere nu este secundarŭ nicĭ partea esternă a școlei unde au se învețe, căcĭ acésta îi dedă la ordine, îi dedă a se *cultiva din punctŭ de vedere esteticŭ* și prin urmare *indirectŭ și moralŭ.* Dér partea leului este partea din lăuntru, *crescerea,* ce voimŭ sĕ se dea acestorŭ fii. Suntŭ trei sute de anĭ, de cândŭ s'a pusŭ basă înființărei unui astfelŭ de seminarŭ și noi progresândŭ amŭ datŭ înainte, așa încâtŭ nicĭ astădĭ în punctulŭ acesta *nu ne lăsămŭ* să ne dispute *alții întâetatea.* Noi voimŭ, ca crescerea, ce se dă fiilorŭ poporului, sĕ fiă *teologică,* una findcă numai o *cultură basată pe religiositate și moralitate* póte avé durată, altă, că din fiiĭ eșiți din acestŭ seminarŭ *parte mare devinŭ preoțĭ,* în locurile unde nu *potŭ* sĕ devină cei *cresculĭ la facultățĭ,* în Germania. In acestŭ spiritŭ și în acestŭ ințelesŭ mulțămindŭ tuturorŭ pentru viiulŭ interesŭ și asigurândŭ-i, că vomŭ lucra în acestŭ spiritŭ, vĕ strigŭ unŭ întreitŭ „Hoch“.

Refrenŭ prelungit de Hoch la adresa vorbitorului.

Era ceva încântătorŭ a audi vocea sonoră a acestui bărbatŭ valorosŭ. Astfelŭ de ómenĭ merită sĕ ocupe atarĭ locurĭ, ér nu neghiobiĭ și proștiĭ, carĭ numai *căciulĭ* se sciu, altceva nimicŭ.

Fețele vesele ale celorŭ presențĭ, carĭ apoi au fostŭ condușĭ, cu superintendentulŭ în frunte, spre a privi institutulŭ celŭ admirabilŭ arangiatŭ, dovedeau, că acestŭ actŭ era pentru ei ceva edificătorŭ. Suvenirile plăcute, ce le-au dusŭ ei cu sine, le-amŭ dusŭ și eu, dér am dusŭ cu mine și o adêncă oftare: O Dómne! de ce nu se póte și la noi așa ceva!!....

**Raportorulŭ.**

## FURTUNA PE MAREA NÉGRA.

Cetimŭ în diarulŭ „Galațĭ“, că pe Marea Négră a fostŭ în dilele acestea marĭ furtunĭ.

Dela 19 ale curentei și până mai alaltă-erĭ, Marea Négră era strașnică muncită de nisce furtunĭ ne mai pomenite în analele marinei. Cea ce povestescŭ pasagerii debarcațĭ dilele acestea din vapórele sosite în portulŭ nostru de abia ierĭ, e ceva înspăimêntătorŭ. Talazurile de o înălțime colosală traversau puntea vapórelorŭ, amenințândŭ din momentŭ în momentŭ sĕ pătrundă prin hornŭ sĕ stingă focurile, și sĕ-i lase astfelŭ espușĭ capriciului furtunei. Dênșii închișĭ în cabine și între punte, suferindŭ în modŭ cumplitŭ de rĕulŭ mării, așteptau din momentŭ în momentŭ sĕ fiă cufundațĭ.

Vaporulŭ Lloydului austriacŭ *Apis* plecatŭ din Constantinopolŭ la 19 a c 5 dile și 5 nopțĭ a rătăcitŭ pe Marea Négră espusŭ la cele mai marĭ pericole și de abia la 25 a lunei c. a pututŭ sĕ acosteze la Constanța. Pasagerii — cu tótă încrederea lorŭ în încontestabila bravură a căpitanului și a mateloțilorŭ austriacĭ — n'au mai avutŭ curagiu sĕ-șĭ continue drumulŭ spre Galațĭ, ci au debarcatŭ pe uscatŭ. Vaporulŭ *Courdji* cu tóte că au plecatŭ cu o di înaintea Lloydului, de abia ierĭ séra a sositŭ în portulŭ Galațĭ. Celŭ ce a străbătutŭ mai iute, aceste furtunĭ îngrozitóre, a fostŭ vaporulŭ francesŭ alŭ companiei „Fraissinet“, care a pusŭ numai 2 dile, ca sĕ percurgă distanța între Bosfor și Sulina. Dér acésta provine nu numai din causa superiorității forței mașinelorŭ și a registrului de capacitate, dér mai alesŭ din causă, că n'avea sĕ acosteze în nicĭ unŭ singurŭ portŭ din Marea Négră.

Se semnaléză mai multŭ de 15 corăbii cu pânză aruncate și sdrobite de stâncĭ de acea îngrozitóre furtună.

Chiar în Galațĭ, pe Dunăre, mai dilele trecute vêntulŭ și talazurile erau atât de puternice, încâtŭ vaporulu de Brăila i-a trebuitŭ o manevră de o oră întrégă, ca sĕ pótă acosta la malŭ. De șese orĭ în acelŭ intervalŭ. vêntulŭ l'a aruncatŭ spre largŭ.

## Literatură.

A apărutŭ:

**Invitare la prenumerațiune.** Subscrisulŭ, avêndŭ la disposițiune, gata de-a se pune la tiparŭ mai multe încercărĭ și opurĭ atâtŭ poetice, câtŭ și în prosă, m'am decisŭ a scóte la lumină pe acelea dintre ele, la carĭ voiu avé mai mulțĭ abonențĭ, așa ca celŭ puținŭ spesele de tiparŭ sĕ se acopere. Oporile, ce vréu a-le da suntŭ:

1) *„Vinderea lui Isusŭ,“* tragediă în 4 acte cu cântece coralĭ la finea fiăcărui actŭ. Anulŭ 1886—1887. Prețulŭ 45 cr.

2) *„Manliu Torcuatŭ,“* tragediă în 5 acte. An. 1888. Prețulŭ 40 cr.

3) *„Sĕrmana contessă“*, tragediă în 5 acte. 1890. Prețulŭ 40 cr.

4) *„Belizariu“*, tragediă în 4 acte, an. 1889. Prețulŭ 35 cr.

5) *„Georgiu Martinuzzi“*, tragediă în 5 acte a. 1890. Prețulŭ 40 cr.

6) *Amanŭ sĕu Jom Purim“*, tragediă în 4 acte a. 1889—90. Pr. 35. cr.

7) *„Antigone de sofocle“*, tragediă în 5 acte cu unŭ Prologŭ și Exodŭ, a 1890—1891. Prețulŭ 35 cr.

8) *„Regele Edip“*, de Sofocle. tragediă în 5 acte Prețulŭ 45 cr.

9) *„Iefte“*, tragediă în 4 acte. an. 1887—1888. Prețulŭ 35 cr.

Tóte acestea suntŭ opurĭ poetice, D-nii carĭ vorŭ voi a posede unulŭ sĕu mai multe din acestea opurĭ, sĕ binevóscă prin o carte poștală a se însinua ca abonentŭ la adresa subscrisului.

S. P. Simonŭ.
Șomfalĕu (p. u. Bestercze, în Transilvania.)

**Intrebărĭ de educațiune și instrucțiune. Studii pedagogice** de *Dr. Petru Șpanŭ.* Sibiiu. Tiparulŭ tipografiei archidiecesane. 1891. Formatŭ 8⁰ mare în 128 paginĭ.

## Mulțămită publică.

(Urmare.)

Comitetulŭ parochialŭ subsorisŭ aduce prin acésta mulțămită publică pentru sumele incurse pentru clădirea unei biserici române gr. or. în piéța Brașovului.*)

Ilustritații Sale Domnului Episcopŭ *Ioanŭ Mețianu,* care a binevoitŭ a dărui 50 fl. și prin disposițiunile Prea Sfinției Sale s'au colectatŭ în diecesa Aradului 353 fl. 40 cr. Suma acésta a fructificatŭ 11 fl. 41 cr. Suma totală trimisă Comitetului subscrisŭ: *414 fl. 81 cr.*

Ilustrității Sale principelui *Dimitrie Ghica,* care a trimisŭ 100 lei; Domnului *Vasile Orghidanŭ,* comersantŭ în Bucuresci, care datŭ 100 de lei; Domnului *Dimitrie Persoiu,* comersantŭ în Brăila, care a dăruitŭ 50 fl.

Suma totală trimisă până acum din afară este *5177 florinĭ.*

*Comitetulŭ parochialŭ românŭ gr. or. din cetatea Brașovului.*

**Bartolomeiu Baiulescu,** președinte. **Nicolau Pilția,** notarŭ.

## Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciulŭ biuroului de cor. din Pesta.)

**Parisŭ,** 13 Noemvre. In cameră deputatulŭ *Laur* adresă o interpelare în cestiunea crisei financiare, acusă pe ministrulŭ de finance *Rouvier,* că ar fi datŭ financele Franciei pe mâna Evreilorŭ și cerŭ espulsarea bancherilorŭ evrei. *Rouvier* declară, că nu voiesce sĕ se dejoséscă intrândŭ în discuțiă cu *Laur* în acéstă privință. Propunerea lui *Laur* de a se da votŭ de blamŭ ministrului *Rouvier,* a fostŭ respinsă cu 400 voturĭ.

**Berlinŭ,** 13 Noemvre. Bursa a fostŭ érășĭ tare agitată. Notele rusescĭ au cădutŭ la unŭ cursŭ ce până acum n'au mai fostŭ de anĭ.

**Roma,** 13 Noemvre. Circulă faima, că papa în bula ce va apăré în curêndŭ, va recomanda ca sĕ se țină viitorulŭ conclavŭ în străinătate.

**New-York,** 13 Noemvre. Se anunță isbucnirea unei revoluțiunĭ în Quatemala și San Salvador.

**Chicago,** 13 Noemvre. Trenulŭ care a plecatŭ de aicĭ erĭ la medulŭ nopții, a fostŭ atacatŭ la Mihvaukee de tâlharĭ, carĭ l'au pradatŭ și au jefuitŭ 100.000 dolarĭ.

## DIVERSE.

**Césornicŭ vorbitorŭ.** In esposițiunea viitóre din Petersburg se dice că va fi espusŭ unŭ césornicŭ electricŭ vorbitorŭ, făcutŭ de Edison. Césornicŭ este provĕdutŭ cu unŭ fonografŭ, care anunță cu voce omenéscă órele, jumĕtățile și pătrarele de óre. La acestŭ césornicŭ nu se află cadranŭ, ci în loculŭ lui se află o fațǎ de omŭ care 'șĭ deschide mecanicŭ gura, pentru ca sĕ arate timpulŭ. Totdeodată acestŭ césornicŭ servesce și ca deșteptătorŭ. In urma unui mecanismŭ separatŭ, poțĭ sĕ-lŭ aședĭ așa, că la o oră anumită din nópte césornicŭlŭ strigă cu o voce tare: „E timpulŭ de sculatŭ.“ Și diua anunță césornicŭlŭ: „Dute la lucru“ sĕu: „In curêndŭ se începe teatrulŭ.“ etc. etc.

**Pretextŭ copilărescŭ.** Miculŭ George, pe care mamă-sa voesce sĕ-lŭ bată: „Mamă, nu mĕ bate, fiindcă *vei conturba pe tata la cetitŭ.*

*) Onorații Domnĭ, carĭ au primitŭ liste de colectare, suntŭ rugațĭ, ca până la 1-a Decemvre v. sĕ trimită resultatulŭ fiind-că trebue sĕ așternemŭ socoteala înaltei autorităților competente.

---

Indată după asigurarea fericirei mele, făcui cunoscință cu unŭ căpitanŭ dintr'unŭ regimentŭ elvețianŭ, pe care'lŭ iubiĭ fórte tare, și în fiă-care di îlŭ aduceam acasă la mine. Era unŭ tênĕrŭ frumosŭ, blondŭ, cu ochĭ limpedĭ și albastri, cu pielea feței albă și cu obrazii roșii. Ar fi avutŭ o înfățișare prea móle pentr'unŭ soldatŭ, décă nu ar fi fostŭ în gura tuturorŭ faptele rĕsboinice, ce le sĕvîrșise elŭ. Cu atâtŭ mai periculosŭ era elŭ pentru femei. Intrega sa înfățișare era așa de nouă în țera acésta, unde sórele înegresce fețele, unde sub un pĕrŭ negru, schinteiă nisce ochĭ negrii, și când povestea elŭ despre munții de ghiață, despre zăpada eternă din patria sa, toțĭ ascultau cu plăcere vorbele sale și multe dame vorŭ fi încercatŭ sĕ topéscă ghiața de pe inima sa.“

„Intr'o dimineță veni la mine amiculŭ meu, care scia despre amorulŭ meu fațǎ de Laura, și prin multe cuvinte misteriose îmĭ dede sĕ înțelegŭ, că eu sĕu sĕ fiu pe pază, sĕu sĕ mĕ căsătorescŭ cu verișóra mea fără patenta de majorŭ, căcĭ dealtmintrelea se potŭ întâmpla multe, ce mie nu mi-ar fi de locŭ plăcute. Eram curiosŭ, căutai mai de-aprópe și aflai, că d-ra Laura convine la una dintre amicele ei cu unŭ bărbatŭ, care se strecóră în casă învelitŭ într'o manta. Concediai pe amiculŭ meu și-i mulțămiĭ. Nu credeamŭ nimicŭ din tóte aceste, dér rĕmase în mine unŭ ghimpe de gelosiă și de bănuélă. Meditamŭ asupra purtărei Laurei fațǎ de mine, o aflai neschimbată, ea era grațiósă și bună fațǎ de mine ca și mai înaite, lăsă sĕi sărutŭ mâna, ba chiar și gurița — dér pe lângă acestea și rĕmase; acum îmĭ bătŭ la ochĭ, că stândŭ la îmbrățișările mele, ea nu-mĭ strângea mâna și nu-mĭ înapoia sărutările.“

„Indoiéla mĕ chinuia; amiculŭ veni érășĭ, scormoni foculŭ mai tare prin scirĭ mai hotărîte, și mĕ hotărîi sĕ observŭ pașii damei mele mai cu atențiune. De obiceiu prândiamŭ împreună, unchiul, mătușa, verișóra mea și eu.

(Va urma.)

---

Proprietarŭ:
**Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
**Gregoriu Maiorŭ.**

## Cursulu pieţeĭ Braşovŭ

din 13 Noemvre st. n. 1891.

| | Cump. | Vênd. |
|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | 9 31 | 9.34 |
| Argintŭ românescŭ - | 9 22 | 9.27 |
| Napoleon-d'orĭ - - | 9.52 | 9.36 |
| Lire turcescĭ - - | 1048. | 10.53 |
| Imperialĭ - - - - - | 9.48 | 9 53 |
| Galbinĭ - - - - - | 5.40 | 5.45 |
| Scris. fonc. „Albina" 6% | —.— | —.— |
| „ „ „ 5% | —.— | —.— |
| Ruble rusescĭ - - - - | 117.— | 118.— |
| Mărcĭ germane - - | 57.30 | 57.85 |

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

## Cursulŭ la bursa din Viena

din 12 Noemvre a. c. 1891

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% - - - - - - - | 103 15 |
| Renta de hârtiă 5% - - - - - - - | 100 60 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ - - - - - - - - - - | 116.— |
| dto argintŭ - - - - - - | 97.50 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune] - - | 111.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei] - - | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - - | —.— |
| Bonurĭ rurale ungare - - - - - - | 90 50 |
| Bonurĭ croato-slavone - - - - | 104 50 |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - | —.— |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 140.50 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - | 129.25 |
| Renta de hârtiă austriacă - - - - | 90.80 |
| Renta de argintŭ austriacă - - - - | 90.55 |
| Renta de aurŭ austriacă - - - - - | 108.45 |
| Losurĭ din 1860 - - - - - | 136.— |
| Acţiunile băncei austro-ungare | 1004.— |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungar. - | 313.50 |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr | 271.75 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - | 5.61 |
| Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - | 9.36 |
| Mărcĭ 100 împ. germane - - - - | 57 90 |
| Londra 10 Livres sterlinge - - | 117.95 |

## Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonézǎ din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că maĭ avemŭ din anii trecuţi numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei", precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans."



# Mersulŭ trenurilorŭ

## pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

### Budapesta—Predealŭ

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelaratŭ | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelaratŭ |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 10.50 | 8.— | | 3.25 |
| Budapesta | 8.30 | 1.50 | 5.50 | 9.15 |
| Szolnok | 11.38 | 3.57 | 9.22 | 11.19 |
| P. Ladány | 2.12 | 5.51 | 11.53 | 12.57 |
| Oradea-mare | 3.53 | 7.06 | 1.50 | 2.12 |
| | 4.— | 7.13 | 2.24 | 2.19 |
| Mezö-Telegd | 4.39 | 7.43 | 3.03 | 2.49 |
| Rév | 5.22 | 8.18 | 3.46 | 3.26 |
| Bratca | 5.45 | | 3.57 | |
| Bucia | 6.05 | 8.51 | 4.29 | |
| Ciucia | 6.31 | 9.07 | 4.55 | 4.21 |
| Huedin | 7.12 | 9.37 | 5.34 | 4.55 |
| Stana | 7.29 | | 5.51 | |
| Aghiriş | 7.49 | | 6.12 | |
| Ghirbău | 8.01 | | 6.25 | |
| Nădĕşel | 8.14 | | 6.39 | 5.47 |
| Cluşiu | 8.29 | 10.37 | 6.56 | 6.— |
| | 8.46 | 11.10 | 8.20 | 6.18 |
| Apahida | 9.03 | 11.28 | 8.45 | 6.34 |
| Ghiriş | 10.12 | 12.38 | 10.21 | 7.34 |
| Cucerdea | 10.37 | 1.14 | 11.09 | 7.57 |
| Uióra | 10.56 | 1.21 | 11.17 | |
| Vinţul de sus | 11.04 | 1.29 | 11.26 | |
| Aiudŭ | 11.28 | 1,54 | 11.54 | 8.22 |
| Teiuşŭ | 11.45 | 2.13 | 12.18 | 8.38 |
| | 12.13 | | 12.58 | 8.43 |
| Crăciunelŭ | 12.44 | | 1.34 | |
| Blaşiu | 12.59 | | 1.51 | 9.14 |
| Micăsasa | 1.35 | | 2.29 | |
| Copşa mică | 1.51 | | 2.48 | 9.48 |
| | 2.12 | | 3.03 | 9.50 |
| Mediaşŭ | 2.31 | | 3.26 | 10.06 |
| Elisabatopole | 3.04 | | 4.07 | 10.28 |
| Sighişóra | 3 46 | | 4.49 | 11.04 |
| Haşfalĕu | 4.04 | | 5.35 | 11.19 |
| Homorodŭ | 5.26 | | 7.23 | 12.27 |
| Augustinŭ | 6.10 | | 8.09 | 12.58 |
| Apaţa | 6.41 | | 8.43 | 1.15 |
| Feldióra | 7.17 | | 9.18 | 1.35 |
| Braşovŭ | 8.— | Tren de persóne | 10.05 | 2.09 |
| | | 12.20 | | 2.19 |
| Timişŭ | | 1.41 | | 3.01 |
| Predealŭ | | 2.26 | | 3.31 |
| Bucurescĭ | | 8.50 | | 9.30 |

### Predealŭ—Budapesta

| | Trenŭ accelaratŭ | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelaratŭ | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | 7.35 | | 8.50 | |
| Predealŭ | 1.12 | | 5.16 | |
| Timişŭ | 1.42 | | 5.57 | |
| Braşovŭ | 2.18 | 4.20 | 6.58 | |
| | 2.48 | 5.07 | | 7.23 |
| Feldióra | 3.19 | 5.42 | | 8.03 |
| Apaţa | 3.40 | 6.09 | | 8.37 |
| Augustinŭ | 3.56 | 6.55 | | 9.04 |
| Homorodŭ | 4.29 | 8.23 | | 9.46 |
| Haşfalĕu | 5.34 | 8.53 | | 11.03 |
| Sighişóra | 5.54 | 9.31 | | 11.29 |
| Elisabetopole | 6.21 | 10.09 | | 12.06 |
| Mediaşŭ | 6.42 | 10.31 | | 12.37 |
| Copşa mică | 6 55 | 10.47 | | 12.53 |
| | 6.57 | 11.06 | | 1.18 |
| Micăsasa | | 11.42 | | 1.39 |
| Blaşiu | 7.31 | 11.57 | | 2.13 |
| Crăciunelŭ | | 12.28 | | 2.27 |
| Teiuşŭ | 8.— | 1.08 | 1.25 | 2.49 |
| | 8.07 | 1.35 | 1.50 | 3.47 |
| Aiudŭ | 8.24 | 2.05 | 2.12 | 4.07 |
| Vinţul de sus | | 2.13 | 2.19 | 4.28 |
| Uióra | | 2.31 | 2.39 | 2.34 |
| Cucerdea | 8.54 | 3.18 | 3.15 | 4.52 |
| Ghirişŭ | 9.23 | 4.45 | 4.32 | 5.26 |
| Apahida | | 5.14 | | 6.34 |
| Cluşiu | 10.45 | 6.08 | 4.53 | 6.52 |
| | 11.01 | 6.29 | 5.30 | 7.40 |
| Nădăşelŭ | | 6.47 | 5.47 | 8.— |
| Ghîrbău | | | | 8.15 |
| Aghireşŭ | | 7.02 | 6.11 | 8.29 |
| Stana | 12.17 | 7.28 | | 8.53 |
| B. Huiedin | 12.47 | 7.47 | 6.43 | 9.12 |
| Ciucia | | 8.25 | 7.12 | 9.51 |
| Bucia | | 8.51 | | 10.06 |
| Bratca | 1.26 | 9.10 | 7.51 | 10.23 |
| Rév | | 9.30 | | 10.42 |
| Mezŏ-Telegd | 1.52 | 10.07 | 8.17 | 11.17 |
| Oradea mare | 2.18 | 10.44 | 8.42 | 11.51 |
| | 2.25 | 11.04 | 8.47 | 12.09 |
| P. Ladány | 3.46 | 1.16 | 10.09 | 2.24 |
| Szolnok | 5.26 | 3.31 | 11.51 | 4.47 |
| Budapesta | 7.30 | 6.35 | 1.55 | 8.40 |
| Viena | 1.40 | 1.40 | 7.20 | 6.05 |

### B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelaratŭ | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|
| Viena | 10.50 | 8.— | 3.25 |
| Budapesta | 8.15 | 1.50 | 9.50 |
| Szolnok | 11.14 | 3.57 | 1.05 |
| Aradŭ | 3.45 | 6.52 | 5.24 |
| | 4.30 | T. d. per. 2.20 | 5.46 |
| Glogovaţŭ | 4.42 | 2.34 | 5.57 |
| Gyorok | 5.03 | 3.05 | 6.19 |
| Paulişŭ | 5.14 | 3.23 | 6.30 |
| Radna Lipova | 5.32 | 3.39 | 6.48 |
| Conop | 5.56 | | 7.12 |
| Bĕrzava | 6.12 | | 7.27 |
| Soborşinŭ | 6.58 | | 8.07 |
| Zamŭ | 7.26 | | 8.33 |
| Gurasada | 7.52 | | 8.57 |
| Ilia | 8.08 | | 9.13 |
| Branicica | 8.26 | | 9.29 |
| Deva | 8.52 | | 9.53 |
| Simeria (Piski) | 9.50 | | 10.19 |
| Orăştia | 10.16 | | 10.50 |
| Şibotŭ | 10.36 | | 11.16 |
| Vinţ. de josŭ | 11.— | | 11.44 |
| Alba-Iulia | 11.26 | | 12.06 |
| Teiuşŭ | 11.53 | | 12.38 |

### Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelaratŭ | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|
| Teiuşŭ | 3.09 | | 1.39 |
| Alba-Iulia | 3.50 | | 2.19 |
| Vinţ. de josŭ | 4.09 | | 2.36 |
| Şibotŭ | 4.52 | | 3.03 |
| Orăştia | 4.55 | | 3.30 |
| Simeria (Piski) | 5.23 | | 4 17 |
| Deva | 5.59 | | 4.33 |
| Branicica | 6.24 | | 4.55 |
| Ilia | 6.49 | | 5.17 |
| Gurasada | 7.— | | 5.28 |
| Zamŭ | 7.28 | | 5.53 |
| Soborşinŭ | 8.03 | | 6.24 |
| Bĕrzava | 8.54 | | 7.02 |
| Conopŭ | 9.10 | | 7.17 |
| Radna Lipova | 9.44 | 5.14 | 7.46 |
| Paulişŭ | 9.58 | 6.01 | 7.57 |
| Gyorok | 10.11 | 6.20 | 8 08 |
| Glogovaţŭ | 10.34 | 6.49 | 8.30 |
| Aradŭ | 10.46 | | 8.40 |
| | 11.18 | 8.24 | 9.05 |
| Szolnok | 4.15 | 11.51 | 2.21 |
| Budapesta | 7.20 | 1.55 | 5.50 |
| Viena | 6.05 | 7.20 | 1.40 |

### Simeria (Piski) Petroşeni

| | | | |
|---|---|---|---|
| Simeria | 6.— | 10.35 | 4.22 |
| Streiu | 6.35 | 11.26 | 4.58 |
| Haţegŭ | 7.21 | 12.23 | 5.42 |
| Pui | 8.06 | 12.— | 6.36 |
| Crivadia | 8.47 | 2.23 | 7.24 |
| Baniţa | 9.21 | 3.19 | 8.04 |
| Petroşenĭ | 9.45 | 4.— | 8.36 |

### Petroşenĭ-Simeria (Piski)

| | | | |
|---|---|---|---|
| Petroşenĭ | 6.— | 10.50 | 6.20 |
| Baniţa | 6.41 | 11.40 | 6.54 |
| Crivadia | 7.19 | 12.19 | 7.20 |
| Pui | 7.57 | 1.05 | 7.51 |
| Haţegŭ | 8.36 | 1.54 | 8.25 |
| Streiu | 9.18 | 2.49 | 9.01 |
| Simeria | 9.52 | 3.27 | 9.35 |

### Aradŭ—Timişóra

| | | | |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 6.15 | 11.30 | 7.15 |
| Vinga | 7.32 | 12.47 | 8.04 |
| Timişóra | 8.42 | 2.04 | 8.57 |

### Timişóra—Aradŭ

| | | | |
|---|---|---|---|
| Timişóra | 6.20 | 1.11 | 5.05 |
| Vinga | 7.21 | 2.46 | 6.40 |
| Aradŭ | 8.03 | 3.50 | 7.50 |

### Ghirişŭ—Turda

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Ghirişŭ | 7.48 | 10.35 | 3.40 | 10.20 |
| Turda | 8.08 | 10.55 | 4.— | 10.44 |

### Turda—Ghirişŭ

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Turda | 4.50 | 9.30 | 2.30 | 8.50 |
| Ghirişŭ | 5.10 | 9.50 | 2.50 | 9.10 |

### Sighişóra—Odorheiu

| | | |
|---|---|---|
| Sighişóra. . . | 4.30 | 11.25 |
| Odorheiu . . . | 7.21 | 2.11 |

### Odorheiu—Sighişóra

| | | |
|---|---|---|
| Odorheiu. . . | 8.15 | 3.15 |
| Sighişóra. . . | 10.52 | 6.10 |

### Careii-marĭ—Zelău

| | |
|---|---|
| Careii-marĭ . . . . | 5.50 |
| Zelău. . . . . . . . | 11.— |

### Zelău—Careii-marĭ

| | |
|---|---|
| Zelău . . . . . . . | 1.56 |
| Careii-marĭ . . . . | 6.48 |

### Copşa-mică—Sibiiu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Copşa mică | 3.— | 10.47 | 7.10 |
| Şeica-mare | 3.31 | 11.27 | 7.43 |
| Loamneş | 4.15 | 12.08 | 8.27 |
| Ocna | 4.46 | 12.38 | 8.59 |
| Sibiiu | 5.10 | 1.— | 9.23 |

### Sibiiu—Copşa-mică

| | | | |
|---|---|---|---|
| Sibiiu | 7.35 | 4.34 | 10.17 |
| Ocna | 8.02 | 4.58 | 10 43 |
| Loamneş | 8.30 | 5.25 | 11.09 |
| Şeica-mare | 9 05 | 5.55 | 11.40 |
| Copşa mică | 9.34 | 6.20 | 12.05 |

### Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Cucerdea | 2.50 | 8.20 | 2.41 |
| Ludoş | 3 34 | 9.11 | 3.27 |
| Oşorheiu | 5.20 | 11.17 | 5.14 |
| | 5.35 | | 5.36 |
| Regh.-săs. | 7.10 | | 7.15 |

### Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

| | | | |
|---|---|---|---|
| Regh.-săs. | | 8.— | 8.15 |
| Oşorheiu | | 9.35 | 9.53 |
| | 5.21 | 5.54 | 10.20 |
| Ludoş | 6.58 | 7.41 | 12.06 |
| Cucerdea | 7.47 | 8.25 | 12.50 |

### Simeria (Piski)—Hunedora

| | | | |
|---|---|---|---|
| Simeria (Piski) | 10.50 | 4.40 | 9.16 |
| Cerna | 11.13 | 5.03 | 9.34 |
| Hunedóra | 11.48 | 5.38 | 9.58 |

### Hunedora—Simeria (Piski)

| | | | |
|---|---|---|---|
| Hunedóra | 4.46 | 2.32 | 7.22 |
| Cerna | 5.11 | 3.— | 7.50 |
| Simeria | 5.28 | 3.20 | 8.10 |

### Brasov—Zêrnescĭ

| | | |
|---|---|---|
| Braşov | 5.45 | 2.58 |
| Zêrnescĭ | 7.26 | 4.39 |

### Zêrnescĭ—Braşov

| | | |
|---|---|---|
| Zêrnescĭ | 8.— | 5.20 |
| Braşov | 9.24 | 6.44 |

### Braşov—S.-Georgiu

| | | |
|---|---|---|
| Braşovŭ | 8.30 | 3.10 |
| Uzonŭ | 9.43 | 5.23 |
| S .Georgiu | 10.23 | 5.03 |

### S.-Georgiu—Brasov.

| | | |
|---|---|---|
| S.-Georgiu | 6.32 | 5.17 |
| Uzonŭ | 7.00 | 5.45 |
| Braşovŭ | 8.08 | 6 53 |

### Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

| | |
|---|---|
| Murĕşŭ-Ludoşŭ . . . . | 4.— |
| Ţagu-Budatelicŭ . . . . | 6.48 |
| Bistriţa . . . . . . . . | 9.59 |

### Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

| | |
|---|---|
| Bistriţa . . . . . . . | 1.16 |
| Ţagu-Budctelicŭ . . . . | 4.15 |
| Murĕşŭ-Ludoşŭ . . . . | 7.21 |

**Nota:** Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnézǎ órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.